

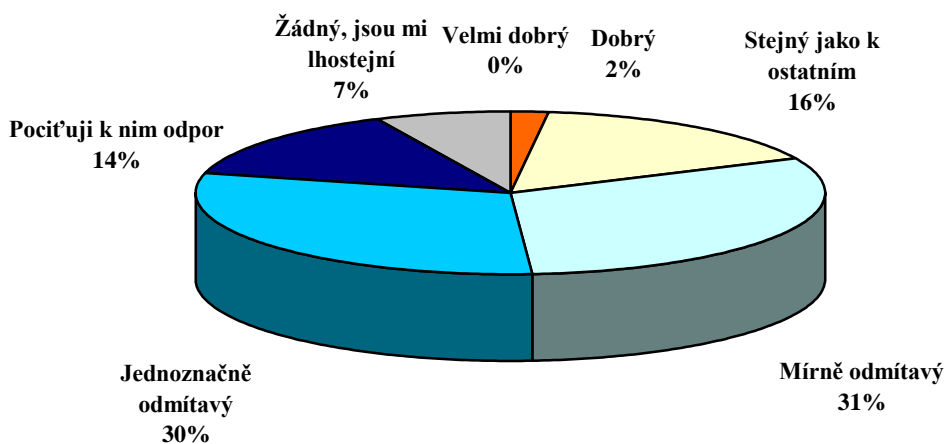
NEGATIVNÍ NÁZORY NA ROMY OD LOŇSKA POSÍLILY, KLESÁ TOLERANCE K ŽIVOTU MENŠIN PODLE VLASTNÍCH ZVYKŮ.

Tři ze čtyř občanů vyjadřují odmítavý vztah k romskému etniku (75 %). Tento podíl od loňska vzrostl o 7 procentních bodů. Naprostá většina lidí (85 %) si přitom stále myslí, že pozornost věnovaná právům Romů u nás je dostatečná. V posledních dvou letech narůstá i podíl občanů, kteří nesdílejí názor, že etnickým menšinám by mělo být umožněno žít podle vlastních tradic a zvyků – nyní činí 57 %.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 18.-29. 4. 2012. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal soubor 1084 respondentů.

V dubnu letošního roku STEM opět zjišťoval vztah veřejnosti k Romům. Ptal se také, zda by se mělo více dbát na práva Romů a zda by etnické menšiny na území České republiky, včetně Romů, měly mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků. Výsledky ukazují, že česká společnost svůj převážně negativní vztah k Romům, dlouhodobě zaznamenávaný ve výzkumech STEM, v zásadě nemění – nepříznivé postoje k nim aktuálně zaujímají tři čtvrtiny lidí (75 %). Třetina deklaruje mírně odmítavý vztah k Romům (31 %), téměř stejný podíl (30 %) se vyjádřil jednoznačně odmítavě a 14 % občanů dokonce pociťuje k Romům odpor. Pouze 2 % mají k Romům dobrý nebo velmi dobrý vztah, 16 % se vůči nim nevymezuje ani pozitivně ani negativně a 7 % tvrdí, že k Romům nemají vůbec žádný vztah.

„Jaký je Váš vztah k Romům?“

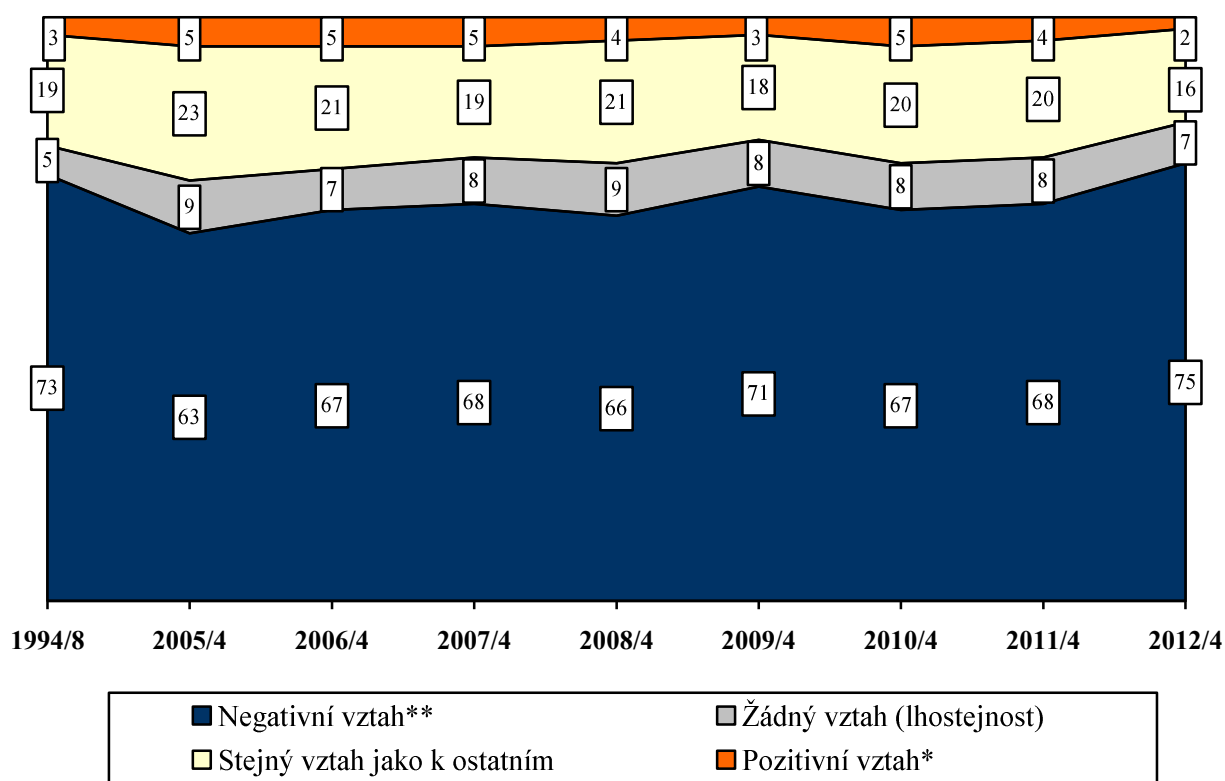

Pramen: STEM, Trendy 4/2012, 1084 respondentů starších 18 let

Mezi skupinami populace z hlediska socidemografických charakteristik nejsou ve vztahu k romské menšině významné odlišnosti. Ukazuje se pouze závislost na vzdělání. Podíl odpovědí „stejný vztah jako k ostatním“ stoupá se zvyšujícím se stupněm vzdělání (z 12 % mezi lidmi se základním vzděláním bez vyučení na 21 % u vysokoškolsky vzdělaných) a u občanů s maturitou a s vysokou školou se negativní vztah koncentruje spíše do odpovědi „mírně odmítavý“, zatímco u občanů s nižším vzděláním do odpovědi „jednoznačně odmítavý“.

V dlouhodobém pohledu, který nabízí následující graf, je patrný dílčí a dočasný vzestup negativních nálad vůči romské populaci v roce 2009. Svou roli v následném poklesu mohl sehrát odmítavý postoj většiny veřejnosti k brutálnímu útoku na romskou rodinu ve Vítkově. Letošní výsledky svědčí o opětovném nárůstu negativního vztahu k Romům, který nejspíše souvisí s nedávnými událostmi, zejména ve Šluknovském výběžku nebo v Břeclavi.

Vývoj vztahu k Romům (%)

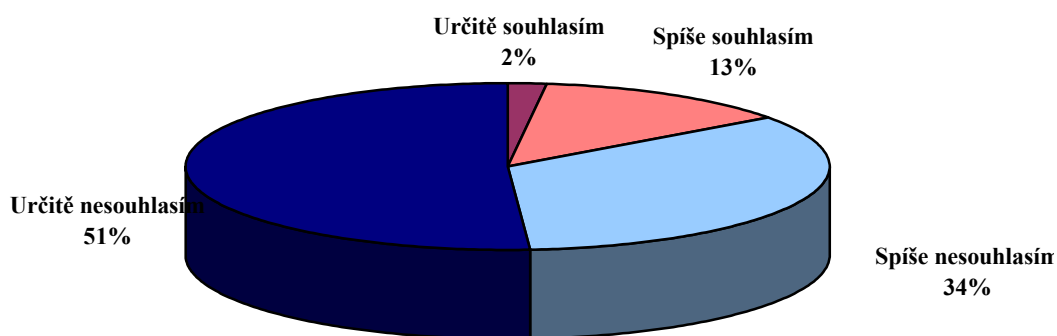
Pramen: STEM, Trendy 1994-2012

* Sloučené varianty odpovědi "Velmi dobrý" a "Dobrá"

** Sloučené varianty odpovědi "Mírně odmítavý", "Jednoznačně odmítavý" a "Pociťuji k nim odpor"

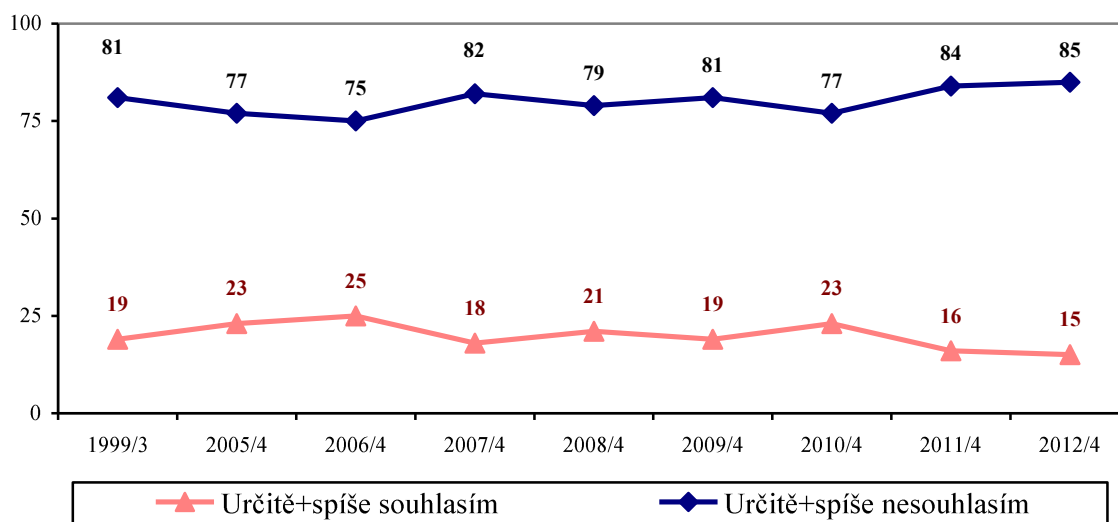
Od loňska se prakticky nezměnily názory na otázku, zda by se v České republice mělo více dbát na práva romské menšiny. Naprostá většina veřejnosti (85 %) stále trvá na tom, že práva Romů v České republice nevyžadují žádnou větší péči. Časová řada odpovědí přitom ukazuje, že dlouhodobě jde o poměrně stabilní názor. Z podrobnější analýzy vyplývá, že názory na pozornost věnovanou právům Romů v ČR jsou sdíleny dosti univerzálně, bez ohledu na sociodemografické skupiny. Jistou roli hraje jen vzdělání: s tím, jak jeho dosažená úroveň stoupá, se mírně zvyšuje podíl názorů, že by se na práva Romů mělo více dbát (ze 14 % mezi lidmi se základním vzděláním bez vyučení na 20 % u vysokoškolsky vzdělaných), a klesá podíl vyhraněně nesouhlasných odpovědí (z 56 % mezi lidmi se základním vzděláním bez vyučení na 45 % u vysokoškolsky vzdělaných).

"V České republice by se mělo více dbát na práva romské menšiny."

Pramen: STEM, Trendy 4/2012, 1084 respondentů

"V České republice by se mělo více dbát na práva romské menšiny."
(Součty odpovědí "Určitě+spíše souhlasím" a "Určitě+spíše nesouhlasím"; v %)

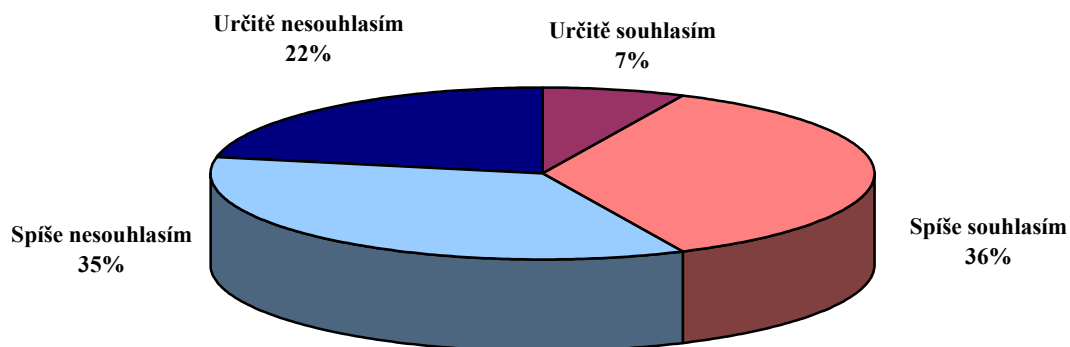

Pramen: STEM, Trendy 1999-2012

STEM rovněž zjišťuje, co si veřejnosti myslí o možnosti etnických skupin nebo menšin žít podle vlastních tradic a zvyků. Jde o otázku, která je v pozadí vztahu občanů k menšinám včetně romské.¹ Podle aktuálních výsledků necelá polovina s možností menšin žít podle svých zvyků souhlasí (43 %), více než polovina s ní naopak vyjadřuje nesouhlas (57 %). Zastoupení zásadně nesouhlasných odpovědí („určitě nesouhlasím“) je přitom třikrát vyšší než zastoupení lidí, kteří s právem menšin na život podle svých tradic jednoznačně souhlasí (22 % oproti 7 %).

¹ Občané, kteří si myslí, že každá etnická skupina a menšina by měla mít možnost žít podle svých tradic a zvyků, mají k Romům častěji kladný nebo neutrální vztah než ti, kteří s právem menšin žít po svém nesouhlasí.

"Každá etnická skupina nebo menšina by měla mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků."

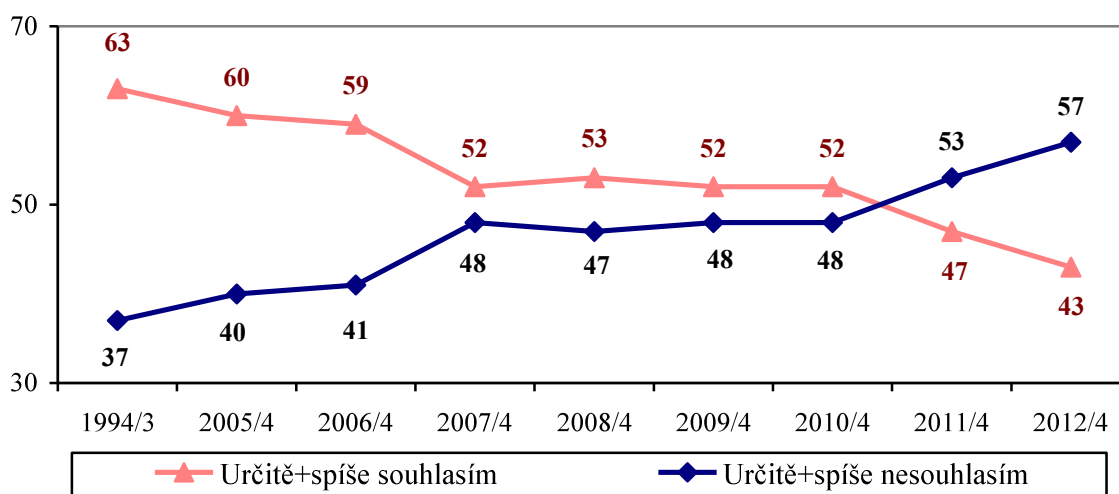
Pramen: STEM, Trendy 4/2012, 1084 respondentů

V názoru na možnost etnických menšin žít podle vlastních tradic a zvyků opět nejsou mezi jednotlivými sociodemografickými skupinami významné rozdíly, roli tu nehraje ani výše vzdělání.

Na jaře 1994, kdy byla tato otázka ve výzkumu položena poprvé, souhlasily s právem menšin na život podle vlastních tradic téměř dvě třetiny respondentů. V následujících letech se názory postupně vyprofilovaly do téměř rovnoměrného zastoupení dvou protikladných mínění, které se udržovalo až do roku 2010. Od té doby zaznamenáváme pokles podpory či tolerance života menšin podle vlastních zvyků.

"Každá etnická skupina nebo menšina by měla mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků."

(Součty odpovědí "Určitě+spíše souhlasím" a "Určitě+spíše nesouhlasím"; v %)

Pramen: STEM, Trendy 1994 -2012